

Varsinainen yleishyödyllinen toiminta

Tuloverolain elinkeinotulojen listassa ei ole mainintaa varsinaisesta liikunta- ja urheilutoiminnan tuloista. Oheisten KHO:n päätösten myötä voidaan kuitenkin todeta, että yleishyödyllisen yhteisön yleishyödyllinen toiminta ei ole elinkeinotoimintaa.

Päätöksen KHO 8.4.1997 T 791 mukaan yleishyödyllisen yhdistyksen näyttelytoiminta tapahtui arvonlisäverolain tarkoittamalla tavalla liiketoiminnan muodossa. Yhdistyksen harjoittama näyttelytoiminta liittyi kuitenkin välittömästi yleishyödyllisen tarkoituksen toteuttamiseen eikä siitä saatua tuloa ollut pidettävä tuloverolain 23 §:n 1 momentissa tarkoitettuna elinkeinotulona (rakennusmestariyhdistys järjesti rakennusnäyttelyn).

Päätöksessä KHO 30.1.1997 T 190 todetaan, että liiton eräistä palveluista saamat tulot ottaen huomioon niiden välitön liittyminen yleishyödyllisen tarkoituksen toteuttamiseen, suuntautuminen pelkästään jäsenistöön, palvelujen veloituserusteet ja toiminnan laajuus eivät olleet liiton elinkeinotuloa.

Päätöksen KHO 9.4.1997 T 801 mukaan yleishyödyllisen yhdistyksen messutoiminnasta saama tulo oli yhdistyksen elinkeinotuloa, koska toiminta ei välittömästi liittynyt yhdistyksen yleishyödyllisen tarkoituksen toteuttamiseen (opiskelijoiden harrastus- ja tutkimustoimintaa tukeva yhdistys järjesti kodin rakentamis- ja vapaa-ajan messut). Samaa perustelua on käytetty myös päätöksessä KHO 8.4.1997 T 792.

Urheiluseurojen varsinainen yleishyödyllinen toiminta

Varsinaiseen toimintaan voidaan urheiluseuroissa lukea kaikki liikkumiseen ja urheiluun välittömästi viittaava toiminta, joka kohdistuu seuran kaiken ikäisiin jäseniin tai muihin säännöissä mainittuihin kohdejoukkoihin. Esimerkkinä voidaan mainita:

- koulutustoiminta
- liikuntakurssit
- liikuntaleirit
- urheilukoulut
- ohjatut harjoitukset
- valmennustoiminta
- kilpailutoiminta
- oman liikunta- ja urheilutilan ylläpito
- lasten liikunnallinen iltapäivätoiminta
- kunnan ostama liikuntapalvelu osaksi koululaisten iltapäivätoimintaa

Aiemmin on pidetty itsestään selvänä, että seurat perivät kustannukset liikuntatoimintaan osallistuvilta ja ettei tästä synny yleishyödylliselle yhteisölle verotettavaa tuloa. Arvonlisäveron myötä tulkinta kiristyi aluksi aikuisten osalta niin, että ainoastaan pääasiassa jäsenille tarkoitettun liikuntatoiminnan katsottiin olevan toimintaa, joka ei ole elinkeinotoimintaa. KHO 25.3.2002 T 661 päätös on liikuntaseuroille hyvä. Jäsenyysvaatimus ei KHO:n mukaan ole ehdoton, koska seurat edistävät omaa yleishyödyllistä tarkoitustaan juuri tekemällä liikuntaa tutuksi myös aikuisille ilman sitoutumisvaatimuksia yhdistykseen. Kyseessä on ennen kaikkea jäsenhankinta, joka on tärkeää toiminnan jatkuvuuden näkökulmasta.

Palvelun tarjonta ei verotuksen näkökulmasta edellytä seuran jäsenyyttä. Seuratoiminnan

perusfilosofiaan kuitenkin liittyy kiinteästi jäsenyys. Näin seurat erottuvat yrityksistä, joissa palvelun tuottaja ja asiakas ovat selkeästi eri rooleissa. Seuroissa ei ole asiakkaita, on vain jäseniä, jotka yhdessä päättävät yhdistyksen asioista, yhdessä järjestävät toiminnan ja yhdessä liikkuvat.

Lasten ja nuorten kohdalla jäsenyysvaatimus ei ole koskaan ollut ehdoton, koska seurat edistävät omaa yleishyödyllistä tarkoitustaan tarjoamalla liikuntaa lapsille ja nuorille ilman sitoutumisvaatimuksia yhdistykseen. Lisäksi liikunnallisen iltapäivätoiminnan myötä joidenkin seurojen toiminta on tältä osin yhä enemmän siirtynyt kohti sosiaalihuollon toimialaa.

KHO:n päätös 2236/98 viittaa jo siihen, ettei aikuisliikunnankaan osalta jäsenyysvaatimus ole ehdoton. Korkeimman hallinto-oikeuden päätös (KHO 19.10.1998 T 2236) koski yleishyödyllisen yhdistyksen eli liikunnan lajiliiton liikuntatuotteiden myyntiä, joka sisälsi ohjaajien koulutuksen ja käsikirjat sekä liikuntaryhmiin osallistuvien materiaalit. Myynti kohdistui rajoittamattomaan asiakaspiiriin ja se oli suunnitelmallista sekä jatkuvaa. Korkeimman hallinto-oikeuden mukaan ko. toiminta ei ollut elinkeinotoimintaa, koska toiminta liittyi välittömästi yhdistyksen yleishyödyllisen sääntömääräisen tarkoituksen toteuttamiseen. Liiton säännöissä oli maininta, että sen toiminta kohdistuu jäsenyhdistysten lisäksi yleisesti kansalaisten liikuntaharrastuksen edistämiseen.

Päätöksessä KHO 25.3.2002 T 661 voimisteluseura ry:n sääntöjen mukaan yhdistyksen tarkoituksena oli edistää jäsenistönsä keskuudessa liikuntaharrastusta siten, että mahdollisimman moni voisi harrastaa monipuolista voimistelua ja liikuntaa eri toiminta- ja tavoitetasoilla. Tarkoitustaan yhdistys toteutti sääntöjensä mukaan muun muassa järjestämällä voimistelu-, urheilu- ja muita liikuntaharjoituksia.

Ennakkoratkaisussaan KHO totesi, että aerobic-tuntien järjestäminen on yhdistyksen jäseniin kohdistuessaan yhdistyksen yleishyödyllistä tarkoitusta välittömästi toteuttavaa toimintaa. Yhdistyksen tällaisesta toiminnasta saama tulo ei ole sen tuloverolaissa tarkoitettua elinkeinotuloa siitä riippumatta, sisältyykö jäsenten oikeus osallistua aerobic-tunneille jäsenmaksuun vai veloitetaanko tunneista erikseen. Tämän suhteen ei merkitystä ole myöskään sillä, että tunneilla on palkattu ohjaaja, joka on yleensä yhdistyksen jäsen.

Silloinkin kun samoille aerobic-tunneille osallistuu muita kuin yhdistyksen jäseniä, tuntien järjestämisen voidaan KHO mukaan katsoa liittyvän läheisesti yhdistyksen yleishyödyllisen tarkoituksen toteuttamiseen. Lisäksi muilta kuin yhdistyksen jäseniltä peritään ennakkoratkaisuhakemuksen mukaan aerobic-tunneille osallistumisesta sama maksu kuin jäseniltä ja osallistumismaksuilla on tarkoitus ensisijaisesti kattaa toiminnasta aiheutuneet kustannukset. Tällä tavoin järjestetyistä liikuntatilaisuuksista muiltakaan kuin yhdistyksen jäseniltä saatua tuloa ei voida pitää yhdistyksen elinkeinotulona.

KHO otti kantaa myös yhdistyksen suunnitteilla olleisiin yrityksille ja kunnille tarjottaviin liikuntapäiviin ja -tunteihin. Kannanoton mukaan myös niillä on läheinen yhteys yhdistyksen tarkoituksen toteuttamiseen. Sen vuoksi ja kun niiden järjestämistä ei voida laatunsa ja laajuutensa perusteella pitää elinkeinotoiminnan luonteisena, myöskään näiden tilaisuuksien järjestämisestä saatu tulo ei ole yhdistyksen elinkeinotuloa.

Liikunnan ja urheilun kattojärjestöjen varsinainen toiminta

Liikunta- ja urheiluseurojen vapaaehtoiset haluavat keskittyä seuran sääntöjen mukaiseen liikuntaan ja urheiluun. SLU:n ja SLU-alueiden merkittävä aatteellinen tehtävä on vapauttaa vapaaehtoiset tekemään liikuntatyötä. Kattojärjestöjen sääntömääräinen tehtävä on esimerkiksi jäsenyhdistysten kirjanpidon järjestäminen keskitetysti. Keskitys mahdollistaa ammatti-ihmisten palkkaamisen, jotka voivat keskittyä yleishyödyllisten yhdistysten ainutlaatuiseseen toimintakenttään ja hallinnollisiin ongelmiin.

Vain kattojärjestön yleishyödyllinen yhdistysjäsen voi luovuttaa kirjanpidon hoidon. Jäsenpalvelua ei voi antaa muille kuin omille jäsenille. Kirjanpidon kulut jaetaan kaikkien niiden jäsenten kanssa, joiden kirjanpidon kattojärjestö hoitaa. Toiminta on omakustanteista ja siitä ei ole kattojärjestölle taloudellista riskiä.

Liikunta- ja urheiluseurojen kirjanpito on esimerkiksi SLU-aluejärjestön sääntömääräisen yleishyödyllisen tarkoituksen välitöntä toteuttamista. Kirjanpidon jäsenpalvelu on tarkoitettu vain aluejärjestön yhdistysjäsenille ja siitä aiheutuvat kulut jaetaan jäsenpalvelua käyttävien seurojen kesken.